

SVETI LOVREČ PAZENATIČKI, lijevo: gradska vrata; desno: romaničko-gotička zvonik-kula

samostan Sv. Jurja, a do njega je u XIV. st. sagrađena gotička crkva Sv. Filipa i Jakova.

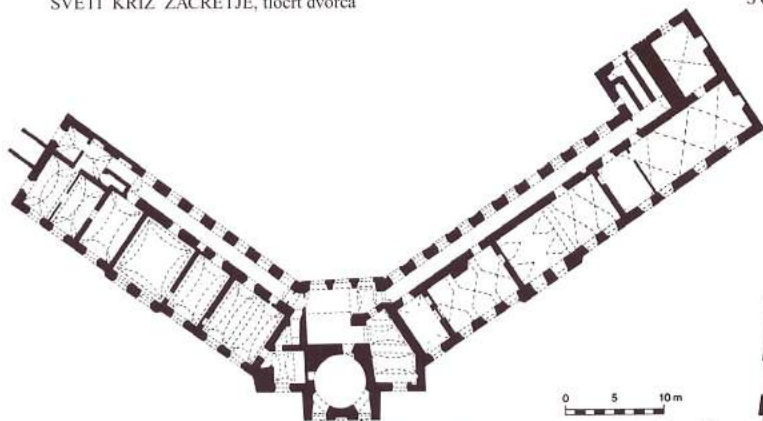
A. Gl.

SVETI JURAJ NA BREGU → LOPATINEC

SVETI KRIŽ → ČIOVO

SVETI KRIŽ ZAČRETJE, selo u Hrvatskome zagorju. Jezgra mu je široka ulica-trg između dviju dominantni — crkve i dvorca. Gotička župna crkva Sv. Križa pregrađivana je u XVIII. st. (sakristija iz 1708; zvonik iz 1734—38; oko 1778. premješteni su ulaz i svetište). U crkvi su barokni bočni oltari i propovjedaonica (oko 1777), gl. klasicistički oltar od sadre (1786), kalez (1620). Gotički reljef »Oplakivanje Krista« (1480—1500) bio je dio nestaloga križnog oltara. Župni dvor je iz XVIII. st. — Kasnobarokno-klasicistički dvorac sa sklopom gospodarskih zgrada sagrađen je u više etapa do kraja XVIII. st., na rubu brežuljka iznad doline rijeke Krapine. Dva jednokatna krila u obliku otvorenoga slova V efektno su spojena polukulom do koje iz perivoja vode stubi. Dvorac je bio u posjedu porodica Sermage, Schlippenbach i Vranyczany. — U kući S. Jačmenice nalazi se kulturno-zavičajna zbirka (predmeti od neolitika do XX. st.).

SVETI KRIŽ ZAČRETJE, tlocrt dvorca

LIT.: GJ. Szabo, Spomenici kotara Krapina i Zlatar, VjHAD, 1913—14, str. 122, 186—188. — Isti, Kroz Hrvatsko Zagorje, Zagreb 1939. — A. Horvat, Gotički reljef »Oplakivanje« iz Začretja, Bulletin JAZU, 1964, 3. — V. Marković, Barokni dvorci Hrvatskog zagorja, Zagreb 1975. — D. Baričević, Pregled spomenika skulpture i drvorezbarstva 17. i 18. st. u središnjem dijelu Hrvatskog zagorja, Ljetopis JAZU, 1978, 78. — A. Horvat, Pregled spomenika kulture područja općine Zabok, Kaj, 1980, 1. — M. Obad Ščitaroci, Dvorci i perivoji Hrvatskoga zagorja, Zagreb 1991. — D. Vukičević-Samaržija, Gotičke crkve Hrvatskog zagorja, Zagreb 1993.

A. Ht.

SVETI LENARD → KOTARI

SVETI LOVREČ (Sveti Lovreč Pazenatički), gradić u Istri. Naselje potječe vjerojatno iz IX. ili X. st. Ovalni tlocrt gradića sa starijim slojem zida (XI. st.) i s dvije glavne koncentrične ulice upućuju na prapov. tradiciju. Između 1304—56. gradić je sjedište venec. vojne vlasti u Istri, a 1356—94. sjedište vojnoga zapovjednika za teritorij J od Mirne (capitano del pasenatico). Iz razdoblja mlet. vlasti potječe noviji krug zidina s djelomično očuvanim kulama četverokutne osnove i gradskim vratima (XIV—XV. st.). — Glavni arhit. spomenik je župna crkva Sv. Martina iz sred. XI. st., trobrodna građevina s tri polukružne apside. Arkaturu nose stupovi s ranoromaničkim kapitelima i snažnim impostima. Krajnja jednostavnost vanjskih zidnih površina pokazuje lokalnu starokršć. tradiciju, pojedini elementi (povišeno začelje) upućuju na ravenske utjecaje, a izgled apsida i arhit. dekorativna plastika na ranu romaniku. Ostaci zidnih slika s nizom svetaca u srednjem pojasu sjev. i juž. apside potječu iz XI. st. Figure su oštro individualizirane; na njima se uz neke otoske značajke pojavljuju biz. svetačka tipologija. Mlađi sloj zidnih slika, koji je nastao pod tal.

SVETI LOVREČ PAZENATIČKI, tlocrt crkve Sv. Martina

